

Trešdiena, 2012. gada 13. jūnijs

Vēlēšanu uzraudzība Kongo Demokrātiskajā Republikā

P7_TA(2012)0252

Eiropas Parlamenta 2012. gada 13. jūnija rezolūcija par vēlēšanu novērošanu Kongo Demokrātiskajā Republikā (2012/2673(RSP))

(2013/C 332 E/11)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Deklarāciju par starptautiskas vēlēšanu novērošanas principiem, kuras gadadienu Apvienoto Nāciju Organizācija atzīmēja 2005. gada oktobrī,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Cilvēktiesību hartu,
- ņemot vērā Āfrikas Cilvēktiesību un tautu tiesību hartu, ko Kongo Demokrātiskā Republika (KDR) ratificēja 1982. gadā,
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu par ES palīdzību vēlēšanās un to novērošanu,
- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Kongo Demokrātisko Republiku (KDR),
- ņemot vērā 2000. gada jūnijā Kotonū parakstīto Partnerattiecību nolīgumu,
- ņemot vērā ĀKK un ES Apvienotās parlamentārās asamblejas 2007. gada 22. novembra rezolūciju par situāciju Kongo Demokrātiskajā Republikā, it īpaši tās austrumu daļā, un šīs situācijas ietekmi uz reģionu,
- ņemot vērā Padomes 2009. gada 19. oktobra Vienoto rīcību 2009/769/KĀDP, ar ko groza Vienoto rīcību 2007/405/KĀDP par Eiropas Savienības policijas misiju saistībā ar drošības sektora reformu un tās mijiedarbību ar tiesu sistēmu Kongo Demokrātiskajā Republikā (*EUPOL RD Congo*),
- ņemot vērā ES Konsultāciju un palīdzības misiju saistībā ar drošības sektora reformu Kongo Demokrātiskajā Republikā (*EUSEC RD Congo*), ko izveidoja 2005. gada jūnijā (Padomes 2005. gada 2. maija Vienotā rīcība 2005/355/KĀDP par Eiropas Savienības misiju, lai sniegtu konsultācijas un atbalstu saistībā ar drošības sektora reformu Kongo Demokrātiskajā Republikā (KDR)),
- ņemot vērā mandātu, kas piešķirts Eiropas Savienības nosūtītajai vēlēšanu novērošanas misijai, kura sekoja prezidenta un parlamenta vēlēšanām, kas notika 2011. gada 28. novembrī, proti, sniegt detaļizētu, objektīvu un neatkarīgu novērtējumu par vēlēšanu norisi atbilstīgi valsts un reģionālajam tiesiskajam regulējumam, kā arī starptautiskajām normām un Kongo Demokrātiskās Republikas parakstītajiem starptautiskajiem līgumiem,
- ņemot vērā mandātu Eiropas Parlamenta delegācijai, kura pievienojās ES vēlēšanu novērošanas misijai un atbalstīja tās secinājumus,
- ņemot vērā Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos un Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietnieces baroneses Eštones 2011. gada 9. decembra paziņojumu par vēlēšanu procesu Kongo Demokrātiskajā Republikā,
- ņemot vērā ES augstās pārstāves Eštones un komisāra Piebalga 2011. gada 2. decembra kopīgo paziņojumu par vēlēšanām un 2012. gada 7. jūnija deklarāciju,
- ņemot vērā Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos un Eiropas Komisijas priekšsēdētāja vietnieces baroneses Eštones 2011. gada 20. decembra paziņojumu par vēlēšanu procesu Kongo Demokrātiskajā Republikā,

Trešdiena, 2012. gada 13. jūnijs

- ņemot vērā Eiropas Savienības Vēlēšanu novērošanas misijas Kongo Demokrātiskajā Republikā galīgo ziņojumu un tās ieteikumus,
  - ņemot vērā Neatkarīgās valsts vēlēšanu komisijas (CENI) ieteikumus, ko tā izdeva 2012. gada aprīlī,
  - ņemot vērā Reglamenta 110. panta 2. un 4. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 122. pantu,
- A. tā kā Eiropas Savienības Vēlēšanu novērošanas misija Kongo Demokrātiskajā Republikā savā galīgajā ziņojumā secināja, ka daudzo konstatēto pārkāpumu un krāpšanas gadījumu dēļ vēlēšanas nebija pārredzamas un uzticamas;
- B. tā kā ES Vēlēšanu novērošanas misija KDR pieņēma 22 tādus ieteikumus KDR varas iestādēm, kuru mērķis ir ievērojami uzlabot vēlēšanu pārredzamību un uzticamību un kuri ir tehniski īstenojami līdz nākamajām provinču un vietējām vēlēšanām;
- C. tā kā, runājot ES vārdā, Komisijas priekšsēdētāja vietniece / augstā pārstāve Ketrina Eštone atkārtoti uzsvēra bažas par būtiskajām nepilnībām un pārredzamības trūkumu vēlēšanu rezultātu apkopošanā un publicēšanā, par ko ziņoja arī ES Vēlēšanu novērošanas misija;
- D. tā kā, neraugoties uz nepilnībām, uz kurām norādīja pašas Kongo varas iestādes un KDR CENI, KDR Augstākā tiesa apstiprināja abu vēlēšanu galīgos rezultātus un 2011. gada 16. decembrī pasludināja, ka par prezidentu ir atkārtoti ievēlēts pie varas esošais prezidents Džozefs Kabils;
- E. tā kā netika ievērots provinču un vietējo vēlēšanu organizēšanai noteiktais termiņš, proti, 2012. gada 25. marts, un tā kā 2012. gada 6. jūnijā CENI priekšsēdētājs paziņoja pārskatītu grafiku vēlēšanām provincēs, pilsētās, pašvaldībās un vietējām vēlēšanām, pagarinot vēlēšanu procesu līdz 2014. gadam;
- F. tā kā Audiovizuālās nozares un komunikācijas augstākā padome (CSAC) nespēja nodrošināt, lai tiktu ievērots princips par visiem kandidātiem vienlīdzīgām iespējām paust viedokļus plašsaziņas līdzekļos;
- G. tā kā tas, ka nopietnie cilvēktiesību pārkāpumi ir palikuši nesodīti, rada nedrošības gaisotni un tā kā stāvoklis saistībā ar demokratizācijas procesu KDR joprojām rada bažas, jo, gatavojoties prezidenta vēlēšanām, pieauga politiski motivētu cilvēktiesību pārkāpumu skaits;
- H. tā kā pret cilvēktiesību aktīvistiem un žurnālistiem Kongo arvien biežāk tiek vērstas represijas un viņi tiek patvaļīgi aizturēti un iebiedēti;
- I. tā kā nozīmīga Kongo cilvēktiesību aizstāvja *Floribert Chebeya Bahizire* nogalināšana un tas, kā jautājums tika risināts, ir ne tikai smagi noziegumi, bet arī vissliktākais iespējamais brīdinājums visiem Kongo cilvēktiesību aizstāvjiem;
- J. tā kā pirmsvēlēšanu laikā radās daudzas problēmas, tostarp pāreja uz prezidenta vēlēšanām, kas notiek vienā kārtā, neapstiprināts vēlēšanu saraksts, leģitimitātes trūkums CENI darbā, neatbilstošs tiesiskais regulējums, kas tiek slikti piemērots, un Augstākās tiesas tiesnešu iecelšana;
- K. tā kā saskaņā ar noteikumiem par 10. Eiropas Attīstības fonda A kategorijas finanšu līdzekļu piešķiršanu ES atbalsta labas pārvaldības projektus, piemēram, demokrātisku un pārredzamu vēlēšanu norisi;
- L. ņemot vērā ES finansiālo ieguldījumu šajās vēlēšanās EUR 47,5 miljonu apmērā, papildus piešķirot EUR 2 miljonus drošībai; atzinīgi vērtējot 147 novērotāju personīgo ieguldījumu vēlēšanu uzraudzībā, piedaloties 2011. gada ES Vēlēšanu novērošanas misijā KDR;

Trešdiena, 2012. gada 13. jūnijs

- M. tā kā ANO Drošības padome 2011. gada 28. jūnijā pieņemtajā rezolūcijā Nr. 1991(2011) līdz 2012. gada 30. jūnijam pagarināja Apvienoto Nāciju Organizācijas Stabilizācijas misijas Kongo Demokrātiskajā Republikā (*Monusco*) mandātu;
- N. tā kā politisko nestabilitāti Kongo Demokrātiskajā Republikā ietekmē arī tādi faktori kā bezdarba pieaugums, iedzīvotāju sociālā stāvokļa pasliktināšanās un nabadzības palielināšanās;
- O. tā kā valsts iekšienē ir pārvietoti 1,7 miljoni cilvēku un kaimiņvalstīs ir 426 000 bēgļu no KDR,
1. uzskata, ka demokrātiskas sabiedrības izveidei pirmām kārtām ir nepieciešama politisko vadītāju, valdību un opozīcijas grupu stingra politiskā apņēmība un ambiciozs redzējums, lai veidotu politiskas institūcijas un līdz ar to nodrošinātu iedzīvotāju cilvēktiesību, pilsonisko, politisko, sociālo, ekonomisko un vides tiesību ievērošanu;
  2. uzskata, ka KDR politiskiem līderiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām, reliģiskām iestādēm un sieviešu apvienībām būtu jāpanāk nacionāla vienprātība par atbilstošām un piemērotām institūcijām, jānosaka un jāvienojas par procedūrām, ar kurām demokrātiju varētu īstenot praksē;
  3. uzskata, ka neatkarīgai tiesu varai un plašsaziņas līdzekļu sistēmai ir būtiska nozīme, veidojot un regulējot demokrātisko procesu, kura mērķis ir nostiprināt tiesiskumu, veidot demokrātiskas institūcijas, tostarp darbotiespējīgu parlamentu, pamatojoties uz politisko plurālismu, un stiprināt pilsoniskās sabiedrības lomu;
  4. uzskata, ka vēlēšanas ir nepieciešams, taču ar tām vien nepietiek, lai izveidotu demokratizācijas procesam vajadzīgos apstākļus, kas aptver ko vairāk par vēlēšanu rīkošanu; uzskata — lai demokratizācijas process būtu veiksmīgs, ir svarīgi apņemties veicināt valsts sociālo un ekonomisko attīstību un ievērot iedzīvotāju pamattiesības, tostarp tiesības uz nodarbinātību, veselību un izglītību;
  5. atzinīgi vērtē Kongo tautas rīcību, plaši piedaloties prezidenta un parlamenta vēlēšanās 2011. gada novembrī un tādējādi apliecinot savu uzticību īstenas demokrātijas veidošanai KDR;
  6. mudina valdību sākt politisku dialogu ar visām partijām, tostarp opozīcijas spēkiem un pilsonisko sabiedrību, jo tas pavērtu ceļu patiesai demokrātijai un politiskām reformām valstī;
  7. uzsver, ka ir svarīgi izveidot konstitucionālu tiesu, tādējādi radot iespēju nodrošināt lielāku pārredzamību vēlēšanu procesā, it īpaši attiecībā uz tādu strīdu risināšanu, kas saistīti ar vēlēšanām;
  8. atkārtoti savu konstatējumu, ka CENI slikti pilda savus pienākumus, un iesaka veikt plašas reformas vairākos aspektos pēc tam, kad tās sastāvs tiktu pārskatīts, lai tā būtu patiesi objektīva un vairāk pārstāvētu Kongo pilsonisko sabiedrību;
  9. atzinīgi vērtē CENI gatavību atjaunot uzticību dažādu procesa dalībnieku starpā un īstenot ES Vēlēšanu novērošanas misijas ieteikumus; šajā sakarībā aicina CENI ierosināt konkrētu vēlamās rīcības plānu;
  10. īpaši uzsver Kongo pilsoniskās sabiedrības izšķirošo lomu vēlēšanu procesā saistībā ar pilsonisko izglītošanu un vietējiem vēlēšanu novērotājiem; tādēļ prasa Eiropas Savienībai un starptautiskajai sabiedrībai palīdzēt KDR tās centienos konsolidēt demokrātiju un mieru, sniegt atbalstu tās nevalstiskajām organizācijām vēlēšanu izglītošanā un vietējā vēlēšanu novērošanā, kā arī atbalstīt Kongo tautas vēlmi pēc demokrātijas un sociālā taisnīguma;
  11. mudina nodrošināt īstenu un efektīvu CSAC darbību, lai nodrošinātu un garantētu, ka tiek piemērots princips par visiem vēlēšanu kandidātiem vienlīdzīgām iespējām paust viedokli plašsaziņas līdzekļos;
  12. stingri nosoda nepieļaujamo vardarbību un pamattiesību pārkāpumus 2011. gada 28. novembra vēlēšanās un prasa KDR varas iestādēm darīt visu iespējamo, lai organizētu nepieciešamo izmeklēšanu vainīgo noskaidrošanai; atzinīgi vērtē un mudina turpināt drošības un kārtības uzturēšanas spēku darbu attiecībā uz viņu centieniem efektīvi novērst visus cilvēktiesību pārkāpumus;

Trešdiena, 2012. gada 13. jūnijs

13. uzsver, ka nav novērots nekāds būtisks progress saistībā ar atklātu tiesu varas iestāžu informāciju par cilvēktiesību pārkāpumiem, it īpaši masveida izvarošanu; norāda, ka tiesu vara būtībā joprojām nav spējīga nodrošināt tiesiskumu un kaitējuma atlīdzināšanu cietušajiem;
14. pauž bažas par to, ka cilvēktiesību aktīvists *Floribert Chebeya* slepkavas, neskatoties uz tiesas spriedumu, joprojām atrodas brīvībā; prasa Kongo tiesu varas iestādēm ņemt vērā to, ka *Chebeya* atraitne šo spriedumu ir pārsūdzējusi, un noteikt datumu pārsūdzības izskatīšanai;
15. aicina Kongo varas iestādes, ievērojot vārda brīvību, ne tieši, ne netieši nekavēt režisora *Thierry Michel* par šo lietu uzņemtās filmas izplatīšanu KDR;
16. prasa Kongo valdībai stingri apņemties īstenot patiesi praktisku politiku, ievērojot cilvēktiesības, tostarp vārda un uzskatu brīvību, brīvību piedalīties demonstrācijās un reliģijas brīvību, kā arī izbeigt diskrimināciju, pamatojoties uz dzimumu vai seksuālo orientāciju; uzsver, ka ir svarīgi nostiprināt tiesiskumu, labu pārvaldību, korupcijas apkarošanu un kontroli pār drošības spēkiem;
17. aicina pašreizējo KDR valdību vairāk darīt iekšpolitikā, lai nodrošinātu tiesiskumu un drošību Kongo iedzīvotājiem visā valstī; aicina premjerministru kā valdības pārstāvi, kurš ir atbildīgs par valsts finansēm, nodrošināt, lai KDR valdības lēmumos saistībā ar politikas veidošanu par normu kļūtu augsti finanšu pārvaldības standarti un pienācīgas budžeta procedūras;
18. konstatē, ka, neraugoties uz konstitucionālajā likumā nostiprināto principu par vīriešu un sieviešu līdztiesību un dzimumu līdztiesības principu dažādās lēmumu pieņemšanas iestādēs, sievietes joprojām tiek diskriminētas, kas apgrūtina viņu pilnvērtīgu līdzdalību politiskajā dzīvē; rosina īstenot visus vajadzīgos pasākumus, lai sievietes integrētu politiskajā dzīvē un grozītu vēlēšanu likumu nolūkā nodrošināt dzimumu līdztiesības principa ievērošanu;
19. atzinīgi vērtē to, ka CENI prezidijs 2012. gada 6. jūnija paziņojumā presei paziņojis par savu lēmumu Nr. 019/CEN/BUR/12 noteikt pārskatītu grafiku vēlēšanām provincēs, pilsētās, pašvaldībās un vietējām vēlēšanām, pagarinot vēlēšanu procesu līdz 2014. gadam;
20. aicina CENI iesniegt organizatorisko plānu un budžeta plānu, kas skaidri parādītu, kā tiks organizētas nākamās vēlēšanas; prasa, lai šie plāni tiktu apspriesti ar visām politiskajām partijām un pilsonisko sabiedrību nolūkā saņemt viņu piekrišanu;
21. aicina visus prezidentu atbalstošā vairākuma, opozīcijas un valsts pārvaldes pārstāvjus, kā arī pilsonisko sabiedrību un Kongo tautu kopumā nodrošināt, lai nākamās vēlēšanas, kas ir paredzētas pārskatītajā vēlēšanu grafikā laikposmam no 2012. līdz 2014. gadam, būtu pārredzamas, ticamas un uzticamas un lai būtu ievērotas cilvēktiesības un pamatbrīvības;
22. mudina Komisiju un dalībvalstis Savienības finansiālo ieguldījumu Kongo vēlēšanu procesā sniegt ar nosacījumu, ka tiks efektīvi īstenoti ES vēlēšanu novērošanas misijas ieteikumi;
23. uzsver, ka valsts drošības un humanitārais stāvoklis joprojām apdraud reģiona stabilitāti un ka miers, drošība, demokrātija un laba pārvaldība ir priekšnoteikums ilgtermiņa attīstībai KDR;
24. aicina Kongo parlamentu piedalīties kalnrūpniecības nozares uzraudzībā un apsvērt iespēju veikt neatkarīgu izmeklēšanu, lai nodrošinātu, ka šīs nozares darbība ir pārredzama;
25. pauž atbalstu tam, ka Cilvēktiesību padomē ir izveidots īpaša referenta par KDR amats, kā arī pagarināts *Monusco* mandāts, lai aizsargātu civiliedzīvotājus;

Trešdiena, 2012. gada 13. jūnijs

26. prasa KDR varas iestādēm vistuvākajā laikā ratificēt Āfrikas Hartu par demokrātiju, vēlēšanām un pārvaldību;
27. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos, Āfrikas Savienībai, Āfrikas Lielo ezeru reģiona valstu valdībām, ANO Cilvēktiesību padomei un Kongo Demokrātiskās Republikas iestādēm.
-